

Ach, de kleine garnaatjes toch

Met pinkelende oogjes wegduiken in Venetiaanse sferen, zal iedereen Moniek Vanhercke gewis niet toegeven. De boekhoudster van VOVO wordt daarvoor te veel als dame met haar op de tanden vereenzelvigd. En toch... Met zichtbare ontroering denkt ze terug aan Veerle Van Singel, schoolkameraad met Vlaamse overtuiging, die plots op haar 24e overleed. Het leven steekt evenwel niet alleen met vreugdes in mekaar. Moniek weet wat het is te knokken voor je stukken. Het kleine garnaaltje, dat normaal niet kan optomen tegen de grote vissen, kreeg de tijd een verdediging op te bouwen : op te komen voor de rechten van de vrouw, een mening te vormen over 't goed en 't kwaad dat nog al te veel onze aardbol tormenteert.

Al in de kakschool was Moniek Vanhercke een apart geval. Half knechtjongen waren poppen niet aan haar besteed en speelde ze het liefst van al met vrachtwagentjes, pekkels en ketten. „Geen lokkending van tchitchitchi's en tchatchatcha's dronk ik /a *mour brute* vanuit de papfles zó in mijn genen!” Opgroeiend en volwassen later moeder van twee jongens wordend, was Moniek nu ook niet van sentimenten gespeend. Alhoewel... als het om haar Vlaamszijn en vrouwzijn ging moest men jandorie niet met compromissen voor de dag komen. Ze heeft de pest aan chiqué-gedoe dat de Vlaamse kust wil aanvegen met de taal van Molière. Verder vindt Moniek het gewoon wraakroepend dat een vrouw — voor het zelfde werk! — met een schameler loonbriefje naar huis gaat dan de man...

Geboren op 21 februari 1950 in het gezin van mecaniciens Dries Vanhecke en Anna Deman, had Moniek nog een jongere broer en zus. Pa was lief maar heel correct... en daarbij een Vlaming in hart en nieren. In de Leffingse boerenbuiten groeide dochter Moniek op met de belhamelse consequenties vandien. Dààr in de uitgestrektheid van weideschoon, grachten, petatten en groentenallerlei ben je als meisje wel verplicht gedecideerd uit de hoek te komen.

„Ik was een rare meid. Het truttig poppengedoe lag mij niet, want het liefst van al prutste en foefelde ik aan camionnkes, liet mij gelden bij de jongens in de marbeltijd en heb nogal wat met de hoepel rond kerk en wijk *gedretst*. Eigenlijk liep ik niet graag school in Leffinge, omdat het toen nog een beetje de tijd was dat het dochtertje van de burgemeester, het meisje van de schoolmeester en het schoonste poppenkontje in het bovenste schof lagen...”

Condoom of niet, té jong blijft té jong...

Naderhand zou Moniek school lopen in 'Sint-Jozef aan de Oostendse A. Pieterslaan, die ze naderhand als bediende verliet. Wat kunst en muziek betreft kan ze er niet veel van voortvertellen: Moniek kreeg het niet van thuisuit mee, om de eenvoudige reden dat ook haar ouders als kind geen ruggesteuntje hadden gekregen. „Met de jaren heb ik muziek leren beluisteren en vond menig keer de weg naar musea. Vandaag hoor ik dolgraag klassieke muziek en kietelt kleinkunst à la Miel Cools en Boudewijn De Groot mij uitermate.”

— **Werd er in Leffinge nog-Il wat uitgegaan?**

— **Moniek:** „Op zeker ogenblik sloot ik mij bij de Kajotsters aan, wat helemaal niets met 'katholiek zijn' te maken had. Er waren gewoon geen andere jeugdverenigingen. Wat uitgaan betreft, stuitte ik op een onverbiddelijke néén: met jongens uitgaan en vrijen kon gewoon niet. Ik was daar zó triest en gepakt van, dat ik me voornam mijn kinderen later nooit vleugellam te maken.”

— **Zou je in de huidige condoomtijd alle ankers loswerpen vanaf je veertiende?**

— **Moniek:** „Maar néé toch... Het is niet omdat ik pleit om eens uit te gaan en binstdien een zoentje mee te pakken, dat je je al direct als een getrouwd stel moet gedragen. Veertien jaar!, er plakken aan die leeftijd nog zoveel schoonheid en waarden waar zelfs bakvissen angstvallig over moeten waken. Té jong, blijft té jong...”

— **Getrouwd... en gescheiden?**

— **Moniek:** „Ik trouwde op mijn 21ste met een jongen die ik zeer graag zag en die mij twee kinderen schonk: Hans en Hendrik. Mijn echtgenoot was een naartige man. Er kwamen evenwel communicatieproblemen, doordat ik mij aan het Vormingsinstituut ging bijscholen inzake btw, telefonie en talenkennis. Hoe dan ook, mijn man verliet mij in 1977 en in 1982 werd de scheiding uitgesproken.”

— **Hoe erg is het uit mekaar gaan?**

— **Moniek:** „Ik moet zeggen dat ik door onze scheiding persoonlijk wel heel erg ben geëvolueerd. Passionanter in het verenigingsleven ben geworden. In het tegenovergestelde geval zou ik vast en zeker een brave huismus geworden zijn: je weet wel zo'n mamaatje met krulspellen in het haar en warme stoffen aan de voeten, die breiend en crocherend zo ochtenden als avonden... en zo winters als zomers met steken en draden aan malkander driegt...”

Voor gelijk werk, gelijk loon

Een alleluia van tevredenheid zal voor de meeste vrouwen, het wonder van het moederschap zijn. Het baren van je bloedeigen kind. Moniek vertaalt dat op haar eigen manier: „Wanneer je ouder wordt en je in de kortste keren pampers en papflessen eeuwen achter je laat, daalt vreugde en fierheid van kinderen te hebben pas dan voorgoed over je heen.”

— **Wanneer is een dag echt mooi voor Moniek?**

— **Moniek:** „Als de zon schijnt... in een weide met mooie bloemen. Ik weet van mezelf dat ik geen gemakkelijke ben. Een heel kritisch geval... met evenwel heel positieve sentimenten. Ik ben hard, omdat ik er al jarenlang alleen voor sta... en verdamme hard heb moeten knokken voor een plekje onder de zon voor mij én mijn kinderen.”

— **Wat doet een vrouw spontaan?**

— **Moniek:** „Zorg over iets of iemand dragen. Als ik bij iemand zit, voel ik terstond aan of er iets scheelt... en zal ik, in de mate van het mogelijke, in de kortste keren een helpende hand uitsteken.”

— **Kan een vrouw taak van premier aan?**

— **Moniek:** „Bijgod jààà... en we hebben dienaangaande heus geen les van Lukske Dehaene vandoen. De mannen? Voor hen moeten rokkendingen wel ten eeuwige dage voor hun menage zorgen... Ze vergeten blijkbaar Greetje Thatcher die de Engelse Lords en Mayors nog niet aardig naar haar pijpen liet dansen.”

— **Op de feministische toer?**

— **Moniek:** „Zonder echt feministe te zijn, vind ik dat een vrouw gelijk moet zijn aan een man. Waarom moet een vrouw — voor hetzelfde werk — minder verdienen dan een man. Ze doet niet alleen hetzelfde werk... maar heeft bovendien dezelfde verantwoordelijkheid.”

— **Vrouwen in de prostitutie?**

— **Moniek:** „Een prostituee is ook een mens, zoveel zal wel duidelijk zijn. Ik vind dat dit moet kunnen voor mensen die daar behoefte aan hebben. Ik ben er trouwens van overtuigd dat dit voor bepaalde gezinnen een oplossing is, wanneer door ziekte of andere redenen elk seksueel contact in het gezin ontbreekt. *Méér nog: dat zou ook in de andere richting moeten kunnen.* Ik

zou dit maar heel normaal vinden. Oók op seksueel gebied moet de vrouw evenveel rechten hebben als de man...”

Provincievlag weert Vlaamse Leeuw

Toen Moniek Vanhecke na haar scheiding alleen kwam te staan, kon ze op zeker ogenblik — dank zij het fameuze artikel 60 — bij het OCMW aan de slag en via de VDAB cursussen volgen en stages lopen, waarbij ze een zekere computerhandigheid opdeed. Zo kwam ze uiteindelijk bij VOVO — Vlaamse bakermat van cultuur door Bert Ruyschaert ooit in Oostende gesticht — terecht, alwaar ze de boekhouding voor haar rekening neemt.

— **Hoe Vlaams is Moniek ?**

— **Moniek :** „Ik heb in ieder geval nog betoogd voor Vlaanderen. Wij, Vlamingen laten ons nog veel te veel ringeloren. Weet je dat de leeuw niet meer op de provincievlag voorkomt. Kun je dat voorstellen ? Ik vind dat verschrikkelijk. Waar of niet waar, maar het gerucht doet de ronde dat de CVP er achter zou zitten. Ik meen te weten dat het 11 Juli-comité zinnens is tegen de gestelde situatie actie te voeren.”

— **Achter wat staat VOVO ?**

— **Moniek :** „Het Oostendse VOVO richt tijdens ieder Diksmuidebedevaart steevast een barbecue in, rechttegenover de Paxtoren aan de overkant van de IJzer. We doen dit in een oude petattenhalle, alwaar ie-

dere keer toch zo'n 600 Vlaamen, in eer en deugd, hun buikske dik vreten !”

— **Hoe erg raakt u de Duetroux-akeligheid ?**

— **Moniek :** „Mensen het gaat om heel veel meer dan die ene smeerlap, als je ziet wat er allemaal door de overheid wordt toegedekt. Roze balletten en criminaliteit... het passeert allemaal de show. Laat ze verdraait eens de kopstukken bij de lurven pakken. Maar wat zien we ? Ze pakken de kleine garnaaltjes en laten de grote bonzen rustig hun lugubere spelletjes van kinderporno en wat weet ik allemaal verder spelen. Men houdt de gangsters gewoonweg de hand boven het hoofd.”

— **Verwaarloost men iets tot in het radeloze ?**

— **Moniek :** „Het gerecht bestaat voor de kleine man en het is ook de kleine mens die men voor een bagatel de bak indraait. De groten, die mogen en kunnen effenaf alles. Hoe méér macht, hoe meer onrechten. Daarbij... zouden de kleintjes niet wat meer mogen hebben ? Een overgroot deel van de bevolking moet het met toch zo weinig stellen. Zeg nu eens : waarom moet de enen

600.000 frank per maand verdienen, terwijl een ander alle dagen moet werken voor zegge en schrijve 20.000 frankes in diezelfde dertig dagen. Waarom moeten in de politieke praatbarak geparachuteerde ministers en parlementairen — die veelal nog geen universitair diploma kunnen voorleggen — verzuipen in gewoonweg astronomische bedragen. Gepikte miljoenen en miljarden uit de portemonnee van u, van mij en van iedereen !”

— **Hou je van Oostende ?**

— **Moniek :** Niet écht... al ben ik wel gefascineerd door 't

zèetje. Wat hebben ze in de voorbije jaren niet wéggebetonneerd in de Ensorstede ? Ik moet naar mijn geboortedorp Leffinge toeren om nog een beetje gras, bloemetjes en kruiden langs de spoorwegberm op te snuiven en in devotie op de knieën vallen vóór een gracht waarin er nog puitenkopjes en kraavisjes zitten, binstdien de Heer dankend om die niet meer mogelijk geachte puurheid... Gelukkig maar dat Oostende ook VOVO is, met toffe collega's en een macht aan leden waarvoor het zo heerlijk werken is !”